

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор
прот. Олександр Трофимлюк
проф. прот. Олександр Трофимлюк
«*28*» *грудня* 20*20* р.

Положення про організацію інклюзивного навчання у КПБА

Ухвалено вченою радою
Київської православної
богословської академії
24 грудня 2020 р.
(протокол № 3)

КИЇВ-2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання у Київській православній богословській академії (далі — Положення) регламентує організацію навчання здобувачів вищої богословської освіти з особливими освітніми потребами, а також формування у Київській православній богословській академії (далі Академія) інтегрованого освітнього середовища шляхом впровадження комплексу заходів, що забезпечують повноцінне залучення таких здобувачів у освітній процес для здобуття ними вищої освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року №635, інших нормативних актів у сфері освіти, Конвенції ООН про права інвалідів, Саламанської декларації, Індексу інклюзії та ін.

1.3. Академія надає освітні послуги здобувачам вищої богословської освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами вищої богословської освіти, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, а також від інших обставин, із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти з особливими потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача вищої освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром.

У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

інклюзія - процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів вищої освіти у навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів вищої богословської освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Академії, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Здобувач вищої богословської освіти з особливими освітніми потребами (далі -Здобувач) - особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладах вищої богословської освіти і потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на вищу освіту.

Інклюзивне освітнє середовище - простір Академії, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку Здобувачів з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому Здобувачі можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись.

Інклюзивна група - академічна група, сформована з числа Здобувачів.

Змішана група - академічна група, у якій Здобувачі навчаються з іншими здобувачами вищої богословської освіти.

Супровід - система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для Здобувачів. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Академії а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу Здобувачів дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами вищої богословської освіти, але без надання переваг.

2. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ АКАДЕМІЇ

Формування умов для здобуття Здобувачами якісної освіти в Академії реалізується **через:**

- розвиток матеріально-технічної бази Академії з урахуванням потреб Здобувачів;
- забезпечення Здобувачів належним супроводом на всіх етапах взаємодії з Академією;
- організацію освітнього процесу з використанням сучасних інформаційних технологій;
- формування у спільноти Академії недискримінаційного ставлення до Здобувачів.

2.1. Матеріально-технічна база Академії

- Для комфортного навчання в Академії Здобувачі мають право використовувати індивідуальні технічні засоби, зокрема, слухові апарати, ноутбуки, тощо.

- Для забезпечення освітнього процесу Здобувачів може використовуватись платформа дистанційного навчання «Zoom», що містить комплект навчальних матеріалів за освітніми компонентами освітніх програм.
- Навчальні аудиторії Академії на першому поверсі обладнуються, за потреби, спеціальними технічними засобами, зокрема системами підсилення звуку (індукційними петлями, радіо мікрофонами тощо).

Для Здобувачів із проблемами пересування (з вадами опорно-рухового апарату, зору, ДЦП та ін.), освітній процес організовується у навчальних приміщеннях з без бар'єрним доступом. Академія має пересувний пандус для технічних можливостей пересування Здобувачів з особливими потребами. У разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень Академії для потреб Здобувачів, здійснюється їх розумне пристосування.

2.2. Організація супроводу здобувачів

- Супровід Здобувачів в Академії має реалізуватися через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися з допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію Здобувачів в навчальне середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.
- Супровід Здобувачів здійснюється за такими напрямками: технічний, педагогічний, психологічний, медико-реабілітаційний, фізкультурно-спортивний, соціальний та професійна адаптація. Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

- Супровід розпочинається з моменту звернення Здобувачів до Академії.
- Технічний супровід - полягає у забезпеченні здобувачів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження Здобувачів і забезпечувати їм доступ до якісної вищої богословської освіти. Технічний супровід здійснюється кафедрами, на освітніх програмах яких навчаються Здобувачі, за консультативної підтримки відділу соціально-психологічної роботи Студентської соціальної служби (далі - ВСПР-ССС), волонтерами з числа академічної спільноти Академії.
- Педагогічний супровід полягає у оптимізації викладання навчального матеріалу Здобувачів у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід Здобувачів з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів.

Такий вид супроводу здійснюють кафедри, які забезпечують викладання відповідних освітніх компонентів. Для Здобувачів із сенсорними вадами навчальні матеріали переводяться в альтернативний формат, зручний для сприйняття. Це означає застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для Здобувачів методів і способів спілкування, із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних працівників, а також максимально можливе забезпечення доступності інформації в різних форматах (українська жестова мова, шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат, аудіо формат та інші).

- Психологічний супровід полягає у з'ясуванні психологічних особливостей Здобувачів, зміцненні та збереженні їхнього психологічного

здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку, та передбачає:

- надання психологічної допомоги Здобувачам під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу в Академії;
- підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи здобувачів вищої богословської освіти, науково-педагогічних працівників, представників адміністрації та допоміжного персоналу;
- соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку Здобувачів, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій;

- Соціальний супровід полягає у заходах, спрямованих на забезпечення соціалізації Здобувачів, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції Здобувачів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення їх до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється ВСІР-ССС в складі департаменту навчально-виховної роботи, органами студентського самоврядування та залученими фахівцями, і передбачає:

- інформаційно-просвітницьку діяльність, спрямовану на формування толерантного ставлення до Здобувачів у освітньому просторі Академії;
- консультативно-методичну допомогу всім учасникам освітнього процесу.

○ Медико-реабілітаційний супровід полягає у комплексі заходів, спрямованих на підтримку, збереження та відновлення фізичного здоров'я Здобувачів. Його складовими є невідкладна медична допомога, консультативно-профілактична та реабілітаційно-відновлювальна підтримка. Медико-

реабілітаційний супровід здійснюється фахівцями з фізичної реабілітації в Академії та у рамках взаємодії Академії з медичними закладами.

- Професійна адаптація полягає у забезпеченні Здобувачів додатковими можливостями в межах фахової підготовки через їхнє залучення до роботи у науковому товаристві студентів та аспірантів, гуртках наукового спрямування.

3. ГРУПА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ

- Для організації і контролю реалізації супроводу в Академії створюється група психолого-педагогічного супроводу (далі - ГППС) на базі ВСПР-ССС, до складу якої залучаються працівники Академії, представники адміністрації Академії та фахівці за напрямками супроводу, зазначені у пункті 2.2.

- Група психолого- педагогічного супроводу виконує такі завдання: співпрацює із структурними підрозділами Академії щодо:

- організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу Здобувачів;
- через відповідальних за психолого-педагогічний супровід факультету, які призначаються розпорядженням декана факультету з числа працівників відповідного підрозділу, надає представникам випускових кафедр консультативну підтримку щодо розробки індивідуального навчального плану Здобувача та організації освітнього процесу Здобувача;
- проводить моніторинг виконання Здобувачами індивідуального навчального плану, обґрунтовано рекомендує зміни до нього з урахуванням потреб Здобувача;
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) працівників Академії, соціальних працівників та волонтерів для роботи зі Здобувачами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів тощо;

- проводить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування недискримінаційного та толерантного ставлення до Здобувачів;
- співпрацює із медичними установами, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження діяльності,
- спрямованої на здійснення супроводу Здобувачів;
- координує роботу кураторів академічних груп з питань пов'язаних із організацією та провадженням інклюзивного навчання;
- забезпечує надання психологічної підтримки Здобувачів.

- Керівником ГППС призначається начальник ВСПР-ССС.

3.4. Керівник ГППС безпосередньо підзвітний у своїй діяльності проректору з навчально-виховної роботи Університету та виконує такі функції:

- веде статистичний облік Здобувачів;
- організовує та забезпечує роботи групи психолого-педагогічного супроводу;
- розробляє стратегію взаємодії групи психолого-педагогічного супроводу зі Здобувачами та структурними підрозділами і координує таку взаємодію;
- організовує співпрацю групи психолого-педагогічного супроводу з волонтерами у контексті супроводу Здобувачів;
- забезпечує інформаційний супровід щодо організації занять та позааудиторної взаємодії зі Здобувачами;
- забезпечує надання співробітниками ВСПР-ССС консультативної підтримки представникам структурних підрозділів Академії та волонтерам, що працюють зі Здобувачами;
- організовує заходи, спрямовані на формування у представників академічної спільноти Академії недискримінаційного і толерантного ставлення до Здобувачів;